

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/65/2024
Identifikačné číslo spisu:	3822202276
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3822202276.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Q.H. L., narodeného X. Y. XXXX, F., W. J. XXX/XX, zastúpeného advokátkou JUDr. Michaelou Šteiningrovou, Prievidza, Záhradnícka 24 proti žalovanému X. L., narodenému XX. U. XXXX, W., N. XXX/XX, zastúpenému advokátom JUDr. Ing. Michalom Mladým, Bojnice. Prievidzská 254/26, o vypratanie nehnuteľnosti vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 18C/23/2022, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne 15. novembra 2023 sp. zn. 5Co/70/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prievidza (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 18C/23/2022-86 z 1. marca 2023 uložil žalovanému povinnosť vypratať nehnuteľnosti, nachádzajúce sa v k. ú. W., okres Prievidza, zapísané v katastri nehnuteľností Okresného úradu Prievidza, katastrálny odbor, Obec Bojnice, na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXX a to rodinný dom súpisného č. XXX, postavený na pozemku C-KN parcelného č. XXXX zastavaná plocha a nádvorie o výmere 239 m², pozemky, C-KN parcelného č. XXXX, zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 239 m², pozemky, C-KN parcelného č. XXXX, záhrada, o výmere 283 m² a to v lehote do 14 dní od právoplatnosti tohto rozsudku; žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Súd prvej inštancie právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 123, § 126 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, čl. 20 veta prvá a druhá ústavy a na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. Žalobca ako vlastník nehnuteľností, evidovaných na LV č. XXX nachádzajúcich sa v k. ú. W. sa v spore domáhal ich vypratania z dôvodu, že na základe uznesenia Okresného súdu Prievidza č. k. 10D/26/2019-24, Dnot 73/20019 z 21. mája 2019, schválením dohody dedičov ich nadobudol v celosti s povinnosťou vyplatenia ustupujúcemu dedičovi - žalovanému podľa veľkosti dedičského podielu v lehote 3 dní od prevzatia kúpnej ceny. Predmetné uznesenie bolo uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 30. septembra 2020 sp. zn. 4CoD/6/2020 potvrdené, ktoré

nadobudlo právoplatnosť dňa 27. januára 2021. K procesnej obrane žalovaného, v rámci ktorej nesúhlasil s dedičským rozhodnutím, ktoré považoval za podvodné, zároveň tvrdil, že žalobca je len správcom dedičského majetku a nie jeho výlučným vlastníkom, súd prvej inštancie zdôraznil, že právoplatné rozhodnutie vydané v dedičskom konaní je záväzné nielen voči účastníkom dedičského rozhodnutia, ale aj voči všetkým erga omnes a nezmeniteľné v zmysle ustanovení § 226 a § 228 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Z uvedeného dôvodu je žalovaný povinný právoplatné rozhodnutie rešpektovať. Zároveň podotkol, že žalovaný tvrdenia o uzavretí ústnej nájomnej zmluvy s právnymi predchodcami a o trvaní nájomného vzťahu nepreukázal. Vzhľadom na popretie jeho tvrdení žalobcom, súd prvej inštancie považoval uvedené tvrdenie o nájomnom vzťahu za sporné a žalovaným v spore nepreukázané. Napokon uvedené tvrdenie vyvracia aj skutočnosť, že neplatí, ani netvrdil, že by platil, akékoľvek nájomné. Odplatnosť je pritom podstatnou náležitosťou nájomnej zmluvy (§ 663 Občianskeho zákonníka) a bez dojednania nájomného nemôže dôjsť k platnému uzavretiu nájomnej zmluvy. K ďalšiemu tvrdeniu o jeho užívaní nehnuteľnosti 44 rokov, ako aj o opatrovaní rodičov, súd prvej inštancie považoval uvedené tvrdenie za bezpredmetné. Dôvodil, že bytové náhrady sa poskytujú len v prípade nájomného vzťahu, ktorý však nebol preukázaný. Z hľadiska ochrany ústavného práva nedotknuteľnosť obydlia nie je absolútna a jedným zo zákonom prípustných obmedzení tejto nedotknuteľnosti je práve inštitút vypratania nehnuteľnosti. Vlastnícke právo zákonom upraveným a predpokladaným spôsobom dostáva prednosť pred nedotknuteľnosťou obydlia. Žalovaný súdu žiadnym spôsobom nepreukázal, že má právny titul na užívanie nehnuteľností, vypratania ktorých sa žalobca domáha, pričom takéto užívanie predstavuje zásah do vlastníckeho práva žalobcu, ktorý je neoprávnený, t. j. momentom nadobudnutia predmetných nehnuteľností do výlučného vlastníckeho práva žalobcu titulom zdedenia. Žalovaný stratil právny titul k užívaniu vypratávanej nehnuteľnosti a ani prostredníctvom čl. 20 ústavy nemožno zabrániť požiadavke žalobcu na vypratanie. Na základe uvedených dôvodov preto súd prvej inštancie žalobe v súlade s § 126 Občianskeho zákonníka vyhovel. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

2. Rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) z 15. novembra 2023 sp. zn. 5Co/70/2023 odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie; žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd v odôvodnení konštatoval správne zistenie skutkového stavu, ako správne právne posúdenie. Zároveň sa stotožnil aj s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie. Na doplnenie a k uplatnenej námietke o hrubom porušení ľudských práv žalovaného uviedol, že pokiaľ žalovaný žiadal na súde prvej inštancie prvotne odročiť pojednávanie kvôli nepriaznivému zdravotnému stavu a následne kvôli vyhľadaniu právnej pomoci, súd prvej inštancie sa s nevyhovením jeho žiadosti o odročenie pojednávania vysporiadal v odôvodnení rozsudku. V tejto súvislosti zdôraznil, že žalovanému bola doručená žaloba dňa 28. júna 2022 a k termínu pojednávania nariadeného na 1. marca 2023 mal dostatočný časový priestor. K namietaniu právoplatného dedičského rozhodnutia žalovaným v odvolaní opätovne poukázal na záväznosť vydaného rozhodnutia v dedičskom konaní, ktoré je potrebné rešpektovať. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o nepreukázaní tvrdených skutočností žalovaným o trvaní nájomného vzťahu, ktorý ho oprávňoval užívať predmetnú nehnuteľnosť. V kontexte uvedeného poznamenal, že ani skutočnosť, že mal v predmetnej nehnuteľnosti trvalý pobyt, nezakladá nájomný vzťah, nakoľko trvalý pobyt má len evidenčný charakter a nezakladá vlastnícke ani iné právo k nehnuteľnosti, ani k jej vlastníkovi. Napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 a 2 CSP. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ustanoveniami § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný (ďalej len „dovolateľ“), ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) a § 421 CSP. Namietal že konajúce súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnili uskutočňovať jeho procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Trval na tom že chcel byť v spore zastúpený advokátom rovnako ako žalobca, čo mu však súdy neumožnili. Opätovne poukázal na skutkové okolnosti týkajúce sa užívania spornej nehnuteľnosti v minulosti, vrátane zabezpečovania starostlivosti o rodičov. Predložil dôkazy preukazujúce jeho investície do nehnuteľnosti, fotky kde býval a ktoré izby v nehnuteľnosti užíval. V rámci namietaného nesprávneho právneho posúdenia v zmysle § 421 CSP tvrdil, že s právnymi

predchodcami t. j. rodičmi mal uzavretú ústnu zmluvu o užívaní predmetnej nehnuteľnosti, preto bol toho názoru, že nájomný vzťah naďalej trvá a je oprávnený predmetnú nehnuteľnosť užívať do vyporiadania dedičstva po poručiteľoch strán tohto konania. Zároveň predložil návrh na odklad vykonateľnosti z dôvodu existencie dôvodu hodného osobitného zreteľa, ktorý spočíva v tom, že je nemajetný, v predmetnej nehnuteľnosti býva a výkonom rozhodnutia sa stane osobou bez domova, na základe čoho bude ohrozený jeho život a zdravie. Navrhol zrušiť napadnuté rozhodnutie a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, eventuálne zrušiť aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu považoval napadnuté rozhodnutie za správne a zákonné. K uplatneným dovolacím dôvodom uviedol, že nie sú naplnené. Poznamenal, že žalovaný mal možnosť po dobu 7 mesiacov od doručenia žaloby do nariadeného termínu pojednávania zvoliť si advokáta, prípadne požiadať Centrum právnej pomoci o jeho ustanovenie, tak ako to urobil v rámci dovolacieho konania. Zo zvukového záznamu z pojednávania konaného dňa 1. marca 2023 vyplýva, že žalovanému nešlo o advokáta, ale tvrdil, že mal úraz hlavy, ale na lekárskom ošetrení nebol a lekársku pomoc ani nevyhľadal. O možnosti dať sa v spore zastúpiť advokátom bol riadne poučený, avšak túto možnosť nevyužil. Jeho vágne a pasívne konanie nemôže v žiadnom prípade zakladať dovolací dôvod týkajúci sa porušenia práva na spravodlivý proces. Tvrdenia o existencii nájomnej zmluvy považoval za účelové, a v konaní nepreukázané. Navrhol dovolanie zamietnuť. Uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) nezistil splnenie podmienok pre vyhovieť návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia, preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie. Dovolací súd len dodáva, že možnosť povoliť odklad vykonateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, na podklade ktorého možno nariadiť exekúciu, je len jednou z podmienok na odloženie vykonateľnosti a nie skutočnosťou preukazujúcou dôvod hodný osobitného zreteľa.

7. Dovolací súd po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

8. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

9. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

10. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

12. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci

procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

13. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

14. Pod porušením práva na spravodlivý proces vo všeobecnosti treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (sp. zn. II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019, 4Cdo/140/2019, 4Cdo/120/2019).

15. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že predmetom konania je nárok žalobcu na vypratanie nehnuteľností, ktorú žalobca nadobudol v dedičskom konaní po nebohých právnych predchodcoch sporových strán a to schválením dedičskej dohody uzavretej so žalovaným, a to uznesením Okresného súdu Prievidza č. k. 10D/26/2019-24, Dnot 73/2019 právoplatným dňa 21. januára 2021 a vykonateľným dňa 10. februára 2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 30. septembra 2020 sp. zn. 4CdoD/6/2020. Žalobca sa stal výlučným vlastníkom predmetnej nehnuteľností s povinnosťou vyplatiť žalovanému kúpnu cenu do 3 dní od jej prevzatia. Žalovaný v spore spochybňoval nadobudnutie vlastníckeho práva žalobcom tvrdením, že je len správcom rodičovského majetku. Zároveň dôvodil, že predmetnú nehnuteľnosť užíva na základe ústnej nájomnej zmluvy uzavretej s rodičmi, t. j. ich právnymi predchodcami, ktoré tvrdené skutočnosti v spore nepreukázal.

16. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP namietal porušenie jeho procesných práv z dôvodu nevyhovenia jeho žiadosti o odročenie pojednávania z dôvodu zvolenia si právneho zástupcu. Z uvedeného dôvodu sa dovolateľ cítil v konaní znevýhodnený, pretože nemá právnické vzdelanie a prax, nevedel sa dostatočne a účinne brániť. V tejto súvislosti dôvodil, že keby mal právneho zástupcu, v konaní by predložil dôkazy preukazujúce existenciu dohody o užívaní predmetných nehnuteľností do vyporiadania dedičstva po rodičoch sporových strán. Zároveň poukázal na skutkové okolnosti súvisiace s jeho spolužitím s rodičmi, ako aj so zabezpečovaním starostlivosti o rodičov. Na podporu uvedených tvrdení predložil listinné dôkazy týkajúce jeho investícií do nehnuteľností, doklady o platení inkasa za služby spojené s užívaním predmetných nehnuteľností, fotky izby, ktorú obýva a obýval v rodinnom dome, ako aj živnostenský list s miestom podnikania na adrese predmetného rodinného domu.

17. Podľa § 183 ods. 1, ods. 3 a 4 CSP pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Pojednávanie môže byť na návrh strany odročené len vtedy, ak sa strana alebo jej zástupca z dôležitých dôvodov nemôže dostaviť na pojednávanie a zároveň od nich nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť. Strana, ktorá navrhuje odročenie pojednávania, oznámi súdu dôvod bezodkladne po tom, čo sa o ňom dozvedela alebo mohla dozvedieť, alebo ho s prihliadnutím na všetky okolnosti mohla predpokladať. Ak súd zistí, že stranou uvedený dôvod na odročenie pojednávania nie je dôležitý, bezodkladne o tom upovedomí stranu, ktorá odročenie navrhla. Strana, ktorá navrhuje

odročenie pojednávania, je povinná uviesť telefónne číslo alebo elektronickú adresu, na ktorú ju možno upovedomiť o rozhodnutí súdu o jej návrhu na odročenie pojednávania.

18. Z obsahu spisu vyplýva, že dovolateľ na pojednávaní konanom dňa 1. marca 2023 (v spise na č. l. 74) požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu, že chcel napadnúť dedičské konanie. Nevedel sa však vyjadriť z akého dôvodu, preto uviedol, že asi potrebuje nejakého právnik. Jeho dôvod o odročenie pojednávania nemal spočívať v tom, ako sa zdravotne cítil, ale v tom, že chcel požiadať o právnu pomoc. Súd prvej inštancie nevyhovel jeho žiadosti s odôvodnením, že na zvolenie si právneho zástupcu mal dovolateľ dostatočný časový priestor. Dovolací súd posudzujúc (ne)dôvodnosť uplatnenej námietky dovolateľa konštatuje, že dovolateľ bol o možnosti zvoliť si právneho zástupcu na zastupovanie v súdnom konaní riadne poučený súdom prvej inštancie, ktoré poučenie o procesných právach a povinnostiach spolu so žalobou a výzvou na vyjadrenie prevzal dňa 28. júna 2022 (v spise na č. l. 33 a 34). V sporovom konaní je strana sporu povinná požiadať o odročenie pojednávania bezodkladne po tom, čo sa o ňom dozvie alebo sa mohla dozvedieť. Včasnosť oznámenia dôvodu odročenia termínu pojednávania v súlade s § 183 ods. 3 CSP, súd vyhodnotil pri rozhodovaní dôvodnosti návrhu na odročenie pojednávania, ktorému nevyhovel s uvedením dôvodov. Zohľadnil konkrétne okolnosti danej veci s tým, že na strane dovolateľa nebola preukázaná existencia objektívnych skutočností, ktoré by bránili dovolateľovi zvoliť si zástupcu z radov advokátov alebo požiadať o právnu pomoc Centrum právnej pomoci. Z uvedeného dôvodu uplatnenú námietku týkajúcu sa porušenia procesných práv dovolateľa súdom prvej inštancie nemožno považovať za dôvodnú. Dovolateľ mal dostatočný časový priestor na zvolenie si právneho zástupcu z radov advokátov. Jeho nespokojnosť s výsledkom dedičského konania, ktoré je právoplatne skončené, nebolo relevantným dôvodom pre odročenie pojednávania, lebo predmetom konania bolo vypratanie nehnuteľností, ktoré žalobca nadobudol na základe súdom schválenej dohody dedičov do výlučného vlastníctva, navyše uzavretej so žalovaným.

19. K spochybňovaniu ustáleného skutkového stavu súdmi nižšej inštancie, a k predloženým listinným dôkazom dovolateľom k dovolaniu, dovolací súd uvádza, že nesúhlas dovolateľa s procesným postupom odvolacieho súdu, s hodnotením dôkazov nemožno považovať za porušenie jeho procesných práv. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúca z čl. 15 Základných princípov CSP v spojení s § 191 CSP, vyplýva z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 ústavy) a znamená, že záver, ktorý sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu však neznamená ľubovôľu, lebo hodnotiacia úvaha musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a vykazovať funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Výsledky hodnotenia dôkazov sú súčasťou odôvodnenia rozhodnutia, v ktorom súd stručne, jasne a výstižne vysvetľuje, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a pod. Hodnotiacia úvaha súdov v danom prípade zodpovedá zásadám formálnej logiky, vychádza zo zisteného skutkového stavu veci a z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnym posúdením. K tomu dovolací súd poznamenáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (§ 442 CSP), v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižších inštancií, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania, vrátane nesprávneho vyhodnotenia niektorého dôkazu. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP; v preskúmvanej veci však dovolací súd takúto vadu nezistil.

20. Napokon ani skutkové tvrdenia týkajúce sa spolužitia dovolateľa s jeho právnymi predchodcami, nemožno považovať za relevantné vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle § 420 písm.

f) CSP. V danom prípade rozhodnou otázkou pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku žalobcu bolo preukázanie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktorých vypratania sa dôvodne domáhal. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP (R 24/2017).

21. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010). Je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07). Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

22. Rovnako Európsky súd pre ľudské práva stabilne judikuje, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, zároveň však nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Španielsku z 29. apríla 1993; m. m. II. ÚS 410/06, I. ÚS 736/2016).

23. Vychádzajúc z uvedených dôvodov, dovolací súd konštatuje, že dovolateľ nedôvodne namietal existenciu vady zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, preto prípustnosť a ani dôvodnosť dovolania z tohto dôvodu nie je daná.

24. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľ tvrdil, že v konaní preukazoval, že mal s právnymi predchodcami žalobcu t. j. s rodičmi uzavretú ústnu nájomnú zmluvu, preto zmluvný vzťah naďalej trvá, ktorý ho oprávňuje predmetné nehnuteľnosti naďalej užívať do vyporiadania dedičstva po poručiťoch.

25. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom, rozhodovaná rozdielne

26. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

27. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a

interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia, či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení, môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

28. Dovolací súd posudzujúc prípustnosť dovolacieho dôvodu uplatneného podľa § 421 ods.1 písm. a) CSP v súlade s § 432 CSP v spojení s § 124 CSP (I. ÚS 51/2020), v snahe autenticky porozumieť textu dovolania (IV. ÚS 15/2021, I. ÚS 115/2020, I. ÚS 336/2019) dospel k záveru, že dovolateľ zastúpený kvalifikovaným zástupcom nevymedzil uplatnený dovolací dôvod v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi z § 432 CSP. Len uvedenie skutkových okolností súvisiacich s užívaním nehnuteľnosti v minulosti na základe ústnej nájomnej zmluvy, bez preukázania relevantnosti týchto skutkových tvrdení, nemožno považovať dostatočné pre záver o procesnej prípustnosti uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP v rámci namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci.

29. Na základe uvedených dôvodov dovolací súd odmietol dovolanie v súlade s § 447 písm. c) CSP vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uplatnenému podľa § 420 písm. f) CSP a podľa § 447 písm. f) CSP vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP, z dôvodu jeho nevymedzenia v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi z § 431 až § 435 CSP.

30. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalobcu, ktorému priznal nárok na ich náhradu proti žalovanému v plnom rozsahu v súlade s § 255 ods. 1 CSP. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie v súlade s § 262 ods. 2 CSP.

31. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.